

TANTÁRGYI ADATLAP

Emberi természet vs. természeti környezet?

BMEGT42V104

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

Emberi természet vs. természeti környezet?

Azonosító BMEGT42V104

A tantárgy jellege

kontaktórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	2
Gyakorlat	0
Laboratórium	0

Tanulmányi teljesítményértékelés (minőségértékelés) típusa

félévközi
érdemjegy

Kreditszám

2

Tantárgyfelelős

<i>Neve</i>	<i>Beosztása</i>	<i>Email címe</i>
Csigéné Dr. Nagypál Noémi Éva	egyetemi adjunktus	csigene.noemi@gtk.bme.hu

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Környezetgazdaságtan és Fenntartható Fejlődés Tanszék

A tantárgy weblapja

<https://edu.gtk.bme.hu>

A tantárgy oktatásának nyelve

magyar - HU

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Szak: Szabadon választható tárgyak

Tantárgy szerepe: Szabadon választható

Ajánlott félév: 0

Közvetlen előkövetelmények

Erős -

Gyenge -

Párhuzamos -

Kizáró feltételek -

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2023.03.29.) az 580251/13/2023 iktatószámon hozott határozatával, amely érvényes 2023.03.29-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

Környezet és ember kapcsolatának interdiszciplináris megközelítése. Ismeretátadás és szemléletformálás a soft tudományok környezeti erőforrásgazdálkodással is foglalkozó területein, különös tekintettel a hard tudományokban képződő, így például műszaki mesterszakot végző hallgatók igényeire.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. Ismeretekkel rendelkezik a környezetvédelem pszichológiai és szociálpszichológiai összefüggéseiről.
2. Ismeretekkel rendelkezik a különböző környezeti filozófiai megközelítések (környezeti etika, mélyökológia, antropocentrizmus, ökoteológia, állatetika, posztmodern környezeti etika, ökofeminizmus, integrál ökológia, ökohumanizmus) területén.
3. Ismeretekkel rendelkezik a környezetvédelemmel foglalkozó intézmények és civil szervezetek működéséről.
4. Ismeri az ökopszichológia és az integrál ökológia alapjait.
5. Ismeretekkel rendelkezik a környezetvédelem értelmezéséről történelmi perspektívában.
6. Ismeri a természeti tőkével és a reprodukciós szolgáltatásokkal kapcsolatos piaci mechanizmusokat.
7. Ismeri a nemek közötti egyenlőtlenség helyzetét hazánkban, az Eu-ban és globálisan, valamint ismeri annak a fenntarthatósági törekvésekre gyakorolt hatását, továbbá az egyenlőség növelését támogató lehetőségeket.

Képesség

1. Képes a fenntartható fejlődés és a kapcsolódó fogalmak több szempontú értelmezésére és ahol lehet, azok különböző területeken történő alkalmazási lehetőségeinek felismerésére.
2. Képes a környezeti problémák interdiszciplináris szemléletű megközelítésére
3. Képes a hard és soft tudományterületek együttes alkalmazására
4. Képes etikai és környezeti etikai megfontolások megtételére döntéshozói szerepben
5. Képes a nemek közötti egyenlőtlenségek és hatalmi visszaélések felismerésére és azok kezelésére különböző területeken az emberi jogok érvényesítése, az ENSZ alapvető céljának elérése érdekében
6. Továbbá képes a fentiek közérthető, nem szakmabeli közönség előtti interpretálására.
7. -

Attitűd

1. Együttműködik az ismeretek bővítése során az oktatóval és hallgató társaival,
2. folyamatos ismeretszerzéssel bővíti tudását,
3. nyitott az információtechnológiai eszközök használatára,
4. törekszik széles látókörű gondolkodásra

Önállóság és felelősség

1. Önállóan építi be tudásába az újonnan megszerzett ismereteket, s önállóan alkalmazza azokat a tantárgyteljesítéshez szükséges egyéni feladatok, valamint a jövőbeni munkássága során,
2. kérdéseket tesz fel, ha valami mélyebben érdekl, vagy valamit nem ért,
3. nyitottan fogadja a megalapozott kritikai észrevételeket,
4. adott esetben együttműködik hallgatótársaival a feladatok megoldásában,
5. gondolkozásában nyitottságra törekszik és igyekszik felismerni az összefüggéseket,
6. felelősséget vállal a tantárgyi követelmények teljesítéséért és a megszerzett tudás alkalmazásáért.

Oktatásmódszertan

Előadások, problémafelvetések, kommunikáció írásban és szóban, IT eszközök és technikák használata.

Tanulástámogató anyagok

- Costanza, R. (1989) What is ecological economics? *Ecol. Econ.* 1989, 1, 1–7. doi: 10.1016/0921-8009(89)90020-7
- von Werlhof, C. (2007) No Critique of Capitalism Without a Critique of Patriarchy! Why the Left Is No Alternative, *Capitalism Nature Socialism*, 18:1, 13-27, DOI: 10.1080/10455750601164600
- Dietz T., Stern P. & Guagnano G. (1998), Social Structural and Social Psychological Bases of Environmental Concern. *Environment and Behavior*, 30 (4) doi: 10.1177/001391659803000402
- Esbjörn-Hargens, S. & Zimmerman, M. E. (2009): *Integral Ecology: Uniting Multiple Perspectives on the Natural World*, New York, NY: Random House/Integral Books doi: 10.1080/13668790903195776
- Kruse-Graumann (1996) *Ökologische Psychologie*, Psychologie Verl. Union, Weinheim
- LaFont, S. (2001). One step forward, two steps back: women in the post-communist states. *Communist And Post-Communist Studies*, 34(2), 203-220. doi:10.1016/s0967-067x(01)00006-x
- Meadows, D.; Meadows, D.; Randers, J.; Behrens, W.W., III. (1972) *The Limits to Growth: A Report for the Club of Rome's Project on the Predicament of Mankind*; Universe Books: New York, NY, USA
- Nelson, J.A. (1997) Feminism, ecology and the philosophy of economics. *Ecol. Econ.* 20, 155–162.
- Elin, P. (2007)
- Roszak, T. (1995) *Ecopsychology*, Sierra Club Books, San Francisco
- Ruder, S. & Sanniti, S. (2019). Transcending the Learned Ignorance of Predatory Ontologies: A Research Agenda for an Ecofeminist-Informed Ecological Economics. *Sustainability* 11. doi: 10.3390/su11051479.

- Spéder, Zs. (2009). How are time-dependent childbearing intentions realized? Realization, postponement, abandonment, bringing forward. *European Journal of Population* 25, 503-523.
- Xie, Y. & Shauman, K. A. (2003). *Women in science. Career processes and outcomes*. Cambridge, MA, London: Harvard University Press.

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése: a félév közben elsajátított kompetenciák összegző értékelésére szolgáló cselekmények (2 zárthelyi dolgozat);

Teljesítményértékelési módszerek

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részletes leírása: Összegző tanulmányi teljesítményértékelés: a tantárgy és tudás, képesség típusú kompetenciaelemeinek komplex, írásos értékelési módja zárthelyi dolgozat formájában. A dolgozat az elsajátított ismeretek felmérésére és azok alkalmazására fókuszál, így a probléma felismerést és -megoldást helyezi a középpontba. Az értékelés alapjául szolgáló tananyagrészt a tantárgy előadója határozza meg, a rendelkezésre álló munkaidő 35 perc.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- 1. összegző tanulmányi teljesítményértékelés: 50
- 2. összegző tanulmányi teljesítményértékelés: 50
- összesen: 100

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

- -: 0

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

-

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	90
Jeles	85–89
Jó	73–84
Közepes	65–72
Elégséges	50–64
Elégtelen	0-49

Javítás és pótlás

1) A kettő összegző tanulmányi teljesítményértékelések pótolható. 2) Az összegző tanulmányi teljesítményértékelések első alkalommal a pótlási időszakban díjmentesen pótolhatók, javíthatók. Javítás esetén az új eredmény a régit minden esetben felülírja. 3) Amennyiben az 1) pont szerinti pótlással sem tud a hallgató elégtelentől különböző érdemjegyet szerezni, úgy – szabályzatban meghatározott díj megfizetése mellett – második alkalommal ismételt kísérletet tehet az eredményes teljesítésre.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel a kontakt tanórákon	24
félévközi készülés órákra	14
felkészülés a teljesítményértékelésekre	10
kijelölt írásos tananyag önálló elsajátítása	12
összesen	60

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőlet véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2023.03.13-án. Érvényes 2023.03.13-tól.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények eléréséhez a tantárgy a következő tematikai blokkokból áll. Az egyes félévekben meghirdetett kurzusok sillabuszaiban e témaelemeket ütemezzük a naptári és egyéb adottságok szerint.

- 1 A környezetvédelem értelmezése történelmi perspektívából - a természeti környezet fogalmi értelmezésének változásai kulturális, tudományos megközelítésben (természeti népek, kereszténység, materializmus, dualizmus) környezetvédelmi mozgalmak, környezetvédelmi intézmények alakulása
- 2 A környezetvédelem pszichológiai vonatkozásai - fogyasztói viselkedés, környezeti nevelés, technológiafüggőség, környezeti stressz elméletek, neurotikus társadalom, egyéb vonatkozó pszichológiai elméletek bemutatása
- 3 A környezetvédelem szociálpszichológiai vonatkozásai - fogyasztói kultúra, csoportnyomás, egyéb vonatkozó szociálpszichológiai elméletek (társas norma, attitűd, vonatkoztatási csoport, normatív befolyás, csoportgondol, konformitás, kisebbségi befolyás, kognitív disszonancia, első benyomás)
- 4 Környezeti filozófiai megközelítések - környezeti etika, mélyökológia, antropocentrizmus, ökoteológia, állatetika, posztmodern környezeti etika, ökofeminizmus
- 5 Emberi tényező az integrált vízgazdálkodásban - integrált vízgazdálkodás és társadalmi vonatkozásainak bemutatása, dublini vezérelvek, szociális igények, társadalmi tanulás a gyakorlatban, integrált vízgazdálkodás vs. Víz Keretirányelv
- 6 Ökopszichológia - környezettudatosság, jóllét és a természeti környezet összefüggései
- 7 Klímaszorongás/tagadás/szkepticizmus; fake news és ami mögötte van - pszichológiai, szociálpszichológiai, kritikai pszichológiai háttér tanulmányok bemutatása
- 8 Környezetvédelmi intézmények, civil szervezetek és a döntéshozás lélektana
- 9 Integrál ökológia - a környezeti problémák soft és hard tudományok összevonásával való megközelítésmódjának modellje, értelmezése, lehetőségei
- 10 Esélyegyenlőség és fenntartható fejlődési célok – SDG 1, 2, 5; országok közötti egyenlőtlenségek, nemek közötti egyenlőtlenség hazánkban, az EU-ban és globálisan, annak a fenntarthatósági törekvésekre gyakorolt hatása, az egyenlőség növelését támogató lehetőségek
- 11 Természeti tőke és reprodukciós szolgáltatások - a környezeti erőforrások és a gondoskodási ingyenmunka, úgy mint gyereknevelés, házimunka, idős/beteg gondozás kizsákmányolásának gazdasági, társadalmi alapjai
- 12 Ökohumanizmus - elméleti alapok, gazdasági lehetőségek, fenntarthatósági vonatkozások

További oktatók

Ijjas Flóra, PhD egyetemi adjunktus / senior lecturer ijjas.flora@gtk.bme.hu

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Környezetgazdaságtan és Fenntartható Fejlődés Tanszék vezetője hagyja jóvá.